

YÜKSEK SEÇİM KURULU KARARI

Yüksek Seçim Kurulu Başkanlığından:

Karar No: 2023/1532

KARAR

2972 sayılı Mahalli İdareler ile Mahalle Muhtarlıkları ve İhtiyar Heyetleri Seçimi Hakkında Kanun'un 8'inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan; "Mahalli İdareler seçimleri beş yılda bir yapılır. Her seçim döneminin beşinci yılındaki 1 Ocak günü seçimin başlangıç tarihidir. Aynı yılın Mart ayının son Pazar günü oy verme günüdür." hükmüne istinaden, Mahalli İdareler Genel Seçimleri 31 Mart 2024 Pazar günü yapılacaktır.

Seçimin başlangıç tarihi aynı zamanda "seçim sürecinin" başlama günüdür. Bu seçimde kullanılacak seçim takvimi 1 Ocak 2024 tarihi esas alınarak yapılacaktır.

İdarenin, 5393 sayılı Belediye Kanunu hükümlerine veya Sınır Anlaşmazlığı, Mülki Ayrılma ve Birleşme ile Köy Kurulması ve Kaldırılması Hakkında Yönetmeliğe dayanarak karar vermesi halinde bu hususun, seçim süreci içerisinde yapılacak il genel meclisi ve belediye meclisi üyelikleri seçiminin çevrelerini, o çevreden seçilecek üye sayılarını ve o seçim çevrelerinin seçmen sayılarını değiştirmesi muhtemeldir.

Bu nedenle, seçimin başlangıç tarihi olan 1 Ocak 2024 tarihinden itibaren oy verme günü olan 31 Mart 2024 tarihine kadar, 5393 sayılı Kanun ve yukarıda anılan Yönetmeliğe dayanılarak mülki idari birimlerde yapılacak değişiklikler, yeni idari birimlerin oluşturulması, belediye ve köyler arası sınır değişiklikleri hususunda alınacak idari kararların, 31 Mart 2024 Pazar günü yapılacak Mahalli İdareler Genel Seçimlerinde dikkate alınıp alınmayacağı hususu incelendi.

GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

2709 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 127'nci maddesinin üçüncü fıkrasında; "Mahalli idarelerin seçimleri, 67 nci maddedeki esaslara göre beş yılda bir yapılır." hükmüne yer verildikten sonra, Mahalli İdareler Genel Seçimleri ile ilgili özel Kanun olan 2972 sayılı Kanun'un 8'inci maddesinin birinci fıkrasında da belirtilen Anayasa hükmüne paralel olarak Mahalli İdareler Genel Seçimlerinin beş yılda bir yapılacağı düzenlenmiş, her seçim döneminin beşinci yılındaki 1 Ocak gününün seçimin başlangıç tarihi, aynı yılın Mart ayının son Pazar gününün oy verme günü olduğu, aynı Kanun'un 29'uncu maddesinin son fıkrasında ise; a, b, c bentlerinde yazılı hallerde ilandan sonra gelen altmışıncı günü takip eden ilk Pazar gününün oy verme günü olduğu, ancak Mahalli İdareler Genel Seçimlerine bir yıldan az bir süre kalmış ise Mahalli İdareler Ara Seçiminin yapılmayacağı, 33'üncü maddesinde de; boşalan muhtarlık, ihtiyar meclisi ve heyeti üyeliği seçiminin yapılması düzenlenmiştir.

5393 sayılı Kanun'un;

4'üncü maddesinde; belediye kurulması,

6'ncı maddesinde; belediye sınırlarının kesinleşmesi,

8'inci maddesinde; belde, köy veya bunların bazı kısımlarının bir başka belde ile birleşmesi ve katılması,

9'uncu maddesinde; mahalle kurulması, kaldırılması, birleştirilmesi, bölünmesi, adlarıyla sınırlarının tespiti ve değiştirilmesi,

11'inci maddesinde; belediye veya köy tüzel kişiliğinin kaldırılması veya bir beldenin köye dönüştürülmesi,

Aynı Kanun'un 12'nci maddesinin;

Birinci fıkrasında; 4, 6, 7, 8 ve 9'uncu maddelerde belirtilen kararların kesinleşme tarihini takip eden yılın ocak ayının birinci gününden itibaren yürürlüğe gireceği, 4'üncü maddeye göre belediye kurulan yerlerde 2972 sayılı Kanun'un 29'uncu maddesine göre seçim yapılacağı,

İkinci fıkrasında ise; 8'inci maddede geçen birleşme ve katılmalara, 9'uncu maddede geçen mahalle kaldırılmasına, 11'inci maddede geçen belediye ve köy tüzel kişiliğinin kaldırılmasına veya bir beldenin köye dönüştürülmesine dair kararların ilk mahallî idareler seçimlerinde uygulanacağı ve seçimlerin bu yerlerin yeni durumlarına göre yapılacağı düzenlenmiştir.

Diğer yandan, 5442 sayılı İl İdaresi Kanunu'nun verdiği yetkiye dayanarak Sınır Anlaşmazlığı, Mülki Ayrılma ve Birleşme ile Köy Kurulması ve Kaldırılması Hakkında Yönetmelik hükümlerine göre, köy ve diğer yerleşim birimlerinin bağlılıklarında ve statülerinde değişiklik yapılması halinde bu idari değişiklikler seçim sürecindeki iş ve işlemleri etkilemektedir.

Seçimlerin başlamasından bitimine kadar, seçimlerin düzen içinde yönetimi ve dürüstlüğü ile ilgili bütün işlemleri yapma ve yaptırma, seçim süresince ve seçimden sonra seçim konularıyla ilgili bütün yolsuzlukları, şikayet ve itirazları inceleme ve kesin karara bağlama ile görevlendirilmiş olan Yüksek Seçim Kurulunca; yukarıda belirtilen idari değişikliklerle ilgili kararların seçim sürecinde belirlenecek tarihte sınırlandırılması ve bu tarihten sonra göz önüne alınmaması zorunlu görülmektedir.

Bu açıklamalar karşısında, Mahalli İdareler Genel Seçimlerinin başlangıç tarihinden oy verme gününe kadar olan süreçte seçimlerin düzen içerisinde yürütülmesi ve yapılması bakımından;

- 5393 sayılı Kanun'un 4, 6, 8, 9, 11 ve 12'nci maddelerinde öngörülen hallerde yapılacak olan seçimlere;

- Mahalli İdareler Genel Seçimlerinin başlangıç tarihi olan 1 Ocak 2024 tarihinden önce, herhangi bir nedenle boşalan muhtarlık, ihtiyar meclisi ve heyeti üyeliği seçimlerinin 2972 sayılı Kanun'un 33'üncü maddesi gereğince yapılmasına karar verilmiş olup da, seçim iş ve işlemleri ile oy verme gününün Mahalli İdareler Genel Seçimlerinin başlangıç tarihi olan 1 Ocak 2024 tarihinden sonraya isabet eden seçimlere,

- Mahalli İdareler Genel Seçimlerinin başlangıç tarihinden (1 Ocak 2024) başlayarak oy verme tarihine (31 Mart 2024) kadar olan süre içinde; yeni köy oluşturacak, köyü bölerek yeni oluşumlar doğuracak, köyün idari bağlılıklarını ve ilçeler arası sınırları değiştirecek idari kararlara ve ayrıca her türlü halkoylamalarına,

ilişkin olarak aşağıda açıklanan şekilde işlem yapılmasına karar vermek gerekmiştir.

S O N U Ç :

Açıklanan nedenlerle;

1- 5393 sayılı Kanun'un 4'üncü maddesinde, belediye kurulmasına karar verilen ve aynı Kanun'un 12'nci maddesi hükmü gereği, bu kararların kesinleşme tarihini takip eden yılın Ocak ayının birinci gününden itibaren yürürlüğe giren yerlerin organ seçimlerinin 2972 sayılı Kanun'un 29'uncu maddesine göre yapılması öngörüldüğünden ve 2972 sayılı Kanun'un 29'uncu maddesinin son fıkrasında, Mahalli İdareler Genel Seçimlerine bir yıldan az bir süre kalmış ise Mahalli İdareler Ara Seçiminin yapılamayacağı belirtildiğinden, 31 Aralık 2023 tarihine kadar kurulmuş olan belediyelere ilişkin kararlar kesinleşmiş ise, bu kararlar 1 Ocak 2024 tarihinde yürürlüğe gireceğinden, bu kapsamda olan yerlerin organ seçimlerinin 2972 sayılı Kanun'un 29'uncu maddesinin son fıkrası hükmü gözetilerek 31 Mart 2024 Pazar günü yapılmasına,

Diğer taraftan; belde, köy veya bunların bazı kısımlarının bir başka belediyeye katılmaları veya birleşmeleri, mahalle kurulması, kaldırılması, birleştirilmesi, bölünmesi, adlarıyla sınırlarının değiştirilmesi, belediye veya köy tüzel kişiliğinin kaldırılması veya beldenin köye dönüştürülmesine ilişkin olarak 31 Aralık 2023 tarihine kadar alınan ve kesinleşmiş olan idari kararlar 1 Ocak 2024 günü yürürlüğe gireceğinden, 5393 sayılı Kanun'un 12'nci maddesi hükmüne göre bu kapsamda olan yerleşim birimlerinin organ

seçimlerinin ilk Mahalli İdareler Genel Seçimleriyle birlikte yapılması gerektiğinden, bu yerlerin organ seçimlerinin yeni durumlarına göre 31 Mart 2024 Pazar günü yapılmasına,

2- Mahalli İdareler Genel Seçimlerinin başlangıç tarihi olan 1 Ocak 2024 tarihinden önce, herhangi bir nedenle boşalan muhtarlık, ihtiyar meclisi ve heyeti üyeliği seçimlerinin 2972 sayılı Kanun'un 33'üncü maddesi gereğince yapılmasına karar verilmiş olup da, seçim iş ve işlemleri ile oy verme gününün Mahalli İdareler Genel Seçimlerinin başlangıç tarihi olan 1 Ocak 2024 tarihinden sonraya isabet eden seçimlerin 31 Mart 2024 Pazar günü yapılmasına,

3- Mahalli İdareler Genel Seçimlerinin başlangıç tarihi olan 1 Ocak 2024 tarihinden 31 Mart 2024 tarihine kadar; yeni köy oluşturacak, köyü bölerek yeni oluşumlar doğuracak, köyün idari bağılıklarını ve ilçeler arası sınırları değiştirecek idari kararların ve ayrıca 5393 sayılı Kanun'a göre yapılacak halkoylamalarının 31 Mart 2024 Pazar günü yapılacak olan seçimlerde ve bu seçimlerin gerektireceği işlemlerde dikkate alınamayacağına,

4- Karar örneğinin;

a) Resmî Gazete'de yayımlanmasına,

b) İçişleri Bakanlığına,

c) Seçim Hizmetleri Genel Müdürlüğü ile il ve ilçe seçim kurulu başkanlıklarına,

ç) Seçime katılabilecekleri tespit ve ilan edilecek siyasi partilerin genel başkanlıklarına,

d) Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğüne,
gönderilmesine,

e) Seçmen Kütüğü Genel Müdürlüğüne Kurulumuzun www.ysk.gov.tr adresinde ve Kurumsal Portalda yayınlanmasına,

27.11.2023 tarihinde oy birliği ile karar verildi.

Başkan

Ahmet YENER

Başkanvekili

Ekrem ÖZÜBEK

Üye

Ali ÜRKER

Üye

Orhan USTA

Üye

Battal ÖĞÜT

Üye

Talip BAKIR

Üye

Dr. Serdar MUTTA

Üye

Mahmut AKGÜN

Üye

Feyzi EROĞLU

Üye

İsmail KALENDER

Üye

Ali ÇOPUR